

VAC-PACT BANDOMASIS PROJEKTAS
PASITIKĖJIMAS SKIEPAIS –
PACIENTŲ IR SPECIALISTŲ ŽINIOS,
KOMUNIKACIJA IR PASITIKĖJIMAS

Skiepijimas ir kvėpavimo sistemos ligos

Finansuoja
Europos Sąjunga

Status quo

- Tūkstančiai suaugusiųjų visame pasaulyje suserga ligomis, kurių kasmet būtų galima išvengti skiepijantis.
- Žmonėms, **sergantiems kvėpavimo sistemos ligomis**, dažnai kyla didesnė rizika, kad susirgus ligomis, **kurių galima išvengti skiepijantis**, išsivystys komplikacijos.

Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis:

262 milijonai

– tiek žmonių visame pasaulyje serga astma

65 milijonai

– tiek žmonių serga lėtine obstrukcine plaučių liga (LOPL)

... o **kur dar milijonai žmonių**, sergančių alerginiu rinitu (šienlige) ir kitomis dažnai diagnozuojamomis lėtinėmis kvėpavimo takų ligomis.

Skiepytis labai svarbu norint išlikti sveikiems. **Pasitarkite su sveikatos priežiūros specialistu, aptarkite savo individualų atvejį ir poreikius, susijusius su sveikata, bei įsitikinkite, kad esate gavę visus reikiamus skiepus.**

Kvėpavimo sistemos ligų apžvalga

Lėtinės kvėpavimo takų ligos – tai lėtinės kvėpavimo takų ir kitų plaučių struktūrų ligos. Jas galima suskirstyti į **obstrukcines plaučių ligas** ir **restrikcines plaučių ligas**.

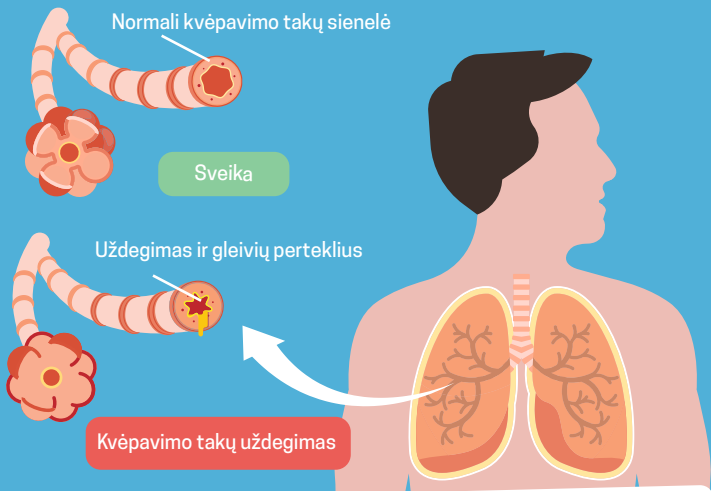
- **Obstrukcinės plaučių ligos** apsunkina iškvėpimą, pavyzdžiui, astma, lėtinė obstrukcinė plaučių liga (LOPL) ir bronchektazė.

- **Restrikcinės plaučių ligos** – tai ligos, galinčios sukelti problemų ribojant galimybę įkvėpti oro, pavyzdžiui, plaučių fibrozė, lėtinis sinusitas ir profesinės plaučių ligos.

Šiuo metu lėtinės kvėpavimo sistemos ligos yra neišgydomas, tačiau **derindami gydymą, profilaktinę priežiūrą ir keisdami gyvenimo būdą, galite gyventi ilgai ir sveikai!**

Kvėpavimo sistemos ligų apžvalga ... tęsinys

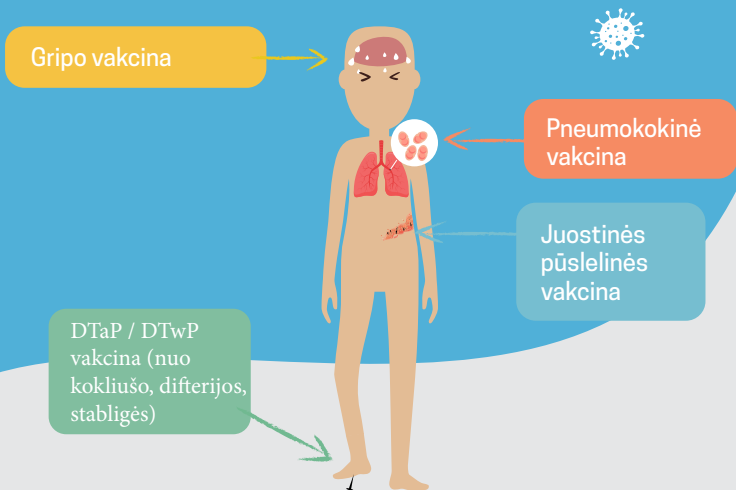
- **Sveiko asmens** kvėpavimo takų sienelė yra normaliai išklota ir be gleivių.
- Paciento, sergančio **kvėpavimo takų uždegimu**, kvėpavimo takų sienelė yra sustorėjusi dėl uždegimo ir padengta gleivėmis, dėl kurių gali tapti sunku kvėpuoti.

Tam tikrų ligų, kurių galima išvengti skiepijantis, atveju taip pat gali padidėti kvėpavimo takų ir plaučių pabrinkimas. Šių dviejų būklių derinys gali sukelti plaučių uždegimą ir kitų sunkių kvėpavimo takų ligų.

Pagrindinės vakcinos

Žinome, kad **kvėpavimo sistemos ligomis sergantiems asmenims** yra didesnė rizika, kad išsivystys komplikacijų susirgus ligomis, kurių galima išvengti skiepijantis.

Štai 4 pagrindinės vakcinos, padedančios sumažinti šią riziką, remiantis „Centers for Disease Control and Prevention“ (CDC; Ligų kontrolės ir prevencijos centru) rekomendacijomis:

- Tam tikros vakcinos nerekomenduojamos žmonėms su susilpnėjusia imunine sistema. **Kiekvienu konkrečiu atveju pasitarkite su sveikatos priežiūros specialistu.**
- Atminkite: įprasti planiniai apsilankymai pas gydytoją – puikus metas atlikti kvėpavimo takų ligų kontrolę, numatyti tolesnio stebėjimo programą ir nuolat šviesti pacientus.

COVID-19

2020 m. kovo 11 d. PSO apibūdino COVID-19, **infekcinę kvėpavimo takų ligą**, kurią sukelia naujai nustatytas koronavirusas, kaip pasaulinę pandemiją, nuo kurios nėra apsaugoti nė vienos amžiaus grupės asmenys.

- Simptomai paprastai pasireiškia per 3–7 dienas nuo infekcijos pradžios, tačiau kai kuriais atvejais simptomai pirmą kartą pasireiškia praėjus net 14 dienų po infekcijos.

Dažnai pasireiškiantys simptomai

Karščiavimas

Kosulys

Pasunkėjęs kvėpavimas

Nuovargis

Raumenų maudimas

- Tarp retų ir sunkių komplikacijų gali būti plaučių infekcija, inkstų liga ar net mirtis.
- Kvėpavimo takų ligomis sergantys asmenys priskiriami **didelės COVID-19 rizikos asmenų grupei**, jiems gresia didesnė rizika patirti sunkių simptomų.
- Sunkesni COVID-19 ligos atvejai paprastai išsivysto **vyresnio amžiaus (>60 metų)** asmenims ir asmenims, **turintiems įvairių sveikatos sutrikimų**. Remiantis naujausiais duomenimis, taip pat matyti, kad vyrams rizika susirgti šia liga yra šiek tiek didesnė.

COVID-19

... tęsinys

Turint omenyje išaugusią riziką kvėpavimo takų ligomis sergantiems asmenims patirti rimtų COVID-19 sukeltų komplikacijų, juos būtina įtraukti į prioritetines skiepavimo programų grupes.

Iki 2021 m. rugsėjo mėn. Europos vaistų agentūra (EMA) įgaliojo naudoti šias vakcinas nuo COVID-19 Europos Sąjungoje: **Comirnaty** („Pfizer-BioNTech“), **Spikevax** („Moderna“), **Vaxzevria** („AstraZeneca“) ir **Janssen**.

Informuotas sprendimas

Labai svarbu, kad problemos, susijusios su nepakankamu skiepy įsisavinimu ir pacientų dvejonėmis, būtų sprendžiamos **atviru dialogu, remiantis moksliniais įrodymais**. Reikia bendrai priimti gerai apgalvotus sprendimus **atsižvelgiant į skiepy poreikį kritiniais žmogaus gyvenimo laikotarpiais**.

Europos pacientų forumo chartijoje dėl pacientų įgalinimo pasisakoma už į pacientus orientuotą sveikatos priežiūros praktiką, laikantis šių principų:

Jūs – kur kas daugiau nei jūsų sveikatos būklė!

Jūs – turite tiek galių, kiek norite turėti.

Jūs – lygiavertis partneris priimant visus sprendimus, susijusius su jūsų sveikata.

Galite prašyti gauti jums reikalingą informaciją lengvai suprantamu formatu, įskaitant jūsų sveikatos istoriją.

Sveikatos priežiūros specialistai ir mūsų sveikatos sistema aktyviai skatina didinti visų mūsų sveikatos raštingumą.

Jums teikiama nuolatinė pagalba, kurios reikia, kad galėtumėte pasirūpinti savimi. Tiesiog belskite ir jums bus atidaryta!

Jūsų asmeninė patirtis – gyvybiškai svarbus sveikatos priežiūros kokybės matas.

Taip pat galite dalyvauti procese vertindami ir bendrai kurdami sveikatos priežiūros paslaugas, kad jos būtų naudingesnės visiems.